

Dit zijn eenige opmerkingen in het algemeen; met behulp der ziektegeschiedenissen zou een nauwkeuriger verslag te geven zijn van onze waarnemingen, die natuurlijk klinisch niet zoo volledig bewerkt konden worden, als dat in normaler tijden in een goed ziekenhuis of universiteitskliniek gedaan wordt; maar wij hebben ons best gedaan (en we zullen daarmede voortgaan) met de hulpmiddelen, die ons ter beschikking staan alles zoo goed mogelijk te bewerken; het is en blijft een noodziekenhuis, waarin wij werken. Het geheel geeft een beeld van hetgeen in onze inheemsche bevolking plus evacuees uit Arnhem, Oosterbeek, Renkum, Wageningen, Rhenen en de Betuwe, die hier bleven (ongeveer $\frac{1}{4}$ der gewone bevolking) te beleven valt. Het totale aantal verwerkte evacuees is ongeveer 4000 als minimum; van dezen zijn er thans nog ongeveer 2000 hier.

De frequentie der afwijkingen, het beeld waaronder ze verlopen, het zijn weer andere facetten van hetgeen we zien.

Het veel voorkomen van versche en recidiveerende gonorrhoe is weer een vraagstuk op zichzelf (floride lues zag ik maar eenmaal), evenals het veelvuldig voorkomen van longinfiltraten bij kinderen, die tot het scrophuleuse type behooren; het zijn deze kinderen, die van de ondervoeding het meeste lijden; een opvlamming van een zeker reeds jaren rustig long- of pleuraproces komt bij deze kinderen of jonge menschen nog al eens voor.

Dan de medische hulp, het verplegende personeel (waaraan het meest nijpende tekort is), het voedingsvraagstuk, de schaarschte aan genees- en verbandmiddelen, het tergende gebrek aan beddegoed (vooral lakens e.d. en ook dekens), het ontbreken van reserve-kleding bij vluchtelingen (van het grootste belang bij de zoo frequent voorkomende scabies en impetigo), meestal ook van voldoende dekens, de wonderlijke mentaliteit bij vele „have nots” en de even zonderlinge bij vele nog bezittenden, als het op hulp geven aankomt, het ontstellende gebrek aan verantwoordelijkheidsbesef bij vrijwillige hulpkrachten, zoodra het eigen belang of eigen gemak in het gedrang komt, het zijn allemaal factoren, waarmede terdege rekening moet worden gehouden, die het werk bemoeilijkt hebben, soms heel erg, die het regelmatig werken onmogelijk hebben gemaakt, alles in een rommelige sfeer dompelen, waarin men niet gauw zich op zijn gemak voelt. Maar het is gegaan tot nu toe en ik hoop het voort te zetten. De collegae-huistartsen werken allen ten zéerste mee; daarover niets dan lof!

Nog wil ik vermelden, dat in onze gemeente alle ziekenvervoer geschiedt moet met één rijwielbrancard, alle andere manieren van vervoer zijn in beslag genomen of onmogelijk gemaakt. De twee mannen, die dit vervoermiddel bedienen, die dag en nacht klaar staan en wien nooit iets te veel is, mogen wel eens afzonderlijk worden vermeld. Zij zorgen voor ziekenvervoer van en naar ons Noodziekenhuis, het ziekenhuis Zeist, de Utrechtsche ziekenhuizen, Amersfoort, Woudenberg en deze heele omgeving, als dat noodig bleek, en verder voor ziekenvervoer bij verhuizingen en dergelijke in de gemeente.

Ik beschikte alleen over niet afgestudeerde assistenten, 2 semi-artsen, van wie een vrouwelijke, die sedert 20 Januari 1945 elders werkt, en een candidaat. Eenmaal moest hulp van een rustend collega worden ingeroepen, toen de Betuwsche invasie kwam, met een zóó groot aantal personen en veel zieken, in de meest ellendige weersomstandigheden, dat wij het werk niet meer baas konden en ook deze collega was ons met alles behulpzaam.

De tijd ontbreekt mij om nu nader op verschillende punten in te gaan. Wij moeten voort en er wacht ons nog veel werk”.

Driebergen, 3 Maart 1945

K. VAN DONGEN

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

DE NEUROLOGISCHE THERAPIE VAN ZOSTER-INFECTIE

Een geneesmiddel, dat ik in de publicatie van coll. ED. HOELEN noch in de daardoor

uitgelokte ingezonden stukken vond, is het *pituütrine*. Ik gebruik het op deze indicatie naar aanleiding van een publicatie in de *Arch. of Derm. a. Syph.*, dl 22, no.1. Mijn ervaring is als volgt: Ik heb steeds piton gebruikt. In bijna alle gevallen waren twee injecties voldoende, niet alleen voor het herpes-uitslag, maar ook voor de neuralgie, zoodat ik gewoonlijk geen derde inspuiting liet volgen.

Een bezwaar, dat, naar ik meen, in de genoemde publicatie niet besproken werd, was de sterke vasomotorische reactie, die sommige patiënten, vooral (niet uitsluitend) de mannelijke, toonen; enkelen kregen heftige darmkrampen en diarrhee. Patiënten met myocardaandoeningen of hypertensie durfde ik dan ook niet met dit middel te behandelen. De dosis, die mij het beste bevalt, is de eerste maal 3 à 5 E., twee dagen later 5 à 8 E. en, zoo noodig, nog 3 dagen later weer 5 à 8 E.

De patiënten, bij wie ik, om bovengenoemde redenen, het middel tegenaangewezen vond, behandelde ik met vitamine B₁ (forte: injecties met 25 mg aneurine). Steeds troffen mij de veel langere duur en de minder zekere werking hiervan, wat natuurlijk ook veroorzaakt kan zijn door de omstandigheid, dat het hierbij meestal om oudere personen gaat, bij wie, zooals coll. HOELEN ook opmerkt, de neuralgie na zoster-infectie gewoonlijk veel hardnekkiger is dan bij jonge menschen. Toch behandelde ik een vrouw van 64 jaar en een van 65 jaar, die beiden na 2 pitoninspuitingen binnen een week haar klachten geheel kwijt waren!

Winterswijk, 7 September 1944

F. TH. TER HAAR

DE SAMENSTELLING VAN ENKELE, THANS VEEL GEBRUIKTE VOEDINGSMIDDELEN

Op verzoek van een onzer lezers geven wij hier de ons door prof. B. C. P. JANSEN verstrekte gegevens betreffende de samenstelling van enkele thans veel gebruikte voedingsmiddelen.

Samenstelling in pCt.

	H ₂ O	asch	eiwit	vet	ruwe celstof	koolhydraat
Koolzaadkoek of raapzaadkoek	11	7	32	8	13	28
Maanzaadkoek	11	13	33	8	11	24
Natte pulp v. suikerbiet (uitgetrokken) 1)	90	0.5	0.8	0.3	2.3	5.7
Gedroogde pulp van suikerbiet (uitgetrokken).	11	4	7	2.5	20	54
Tulpenbollen			1.5			30
Selderijknol			2	0.4		7

Maanzaadkoek bevat vaak nog sporen opium-alcaloïde; vooral bij kinderen mag men dus niet te veel verstrekken.

Voor selderijknol en andere „normale” menschelijke voedingsmiddelen kan worden gewezen op de Nederlandsche voedingsmiddelentabel, die tegen betaling van f 0.15 te verkrijgen is bij het Voorlichtingsbureau van den Voedingsraad, Dr. Kuypersstraat 8, den Haag (postgiro 363081).

19 April 1945

REDACTIE

BERICHTEN

PERSONALIA

OVERLEDEN: te Amsterdam dr. J. G. POMPE, arts te Amsterdam (15 April 1945).

1) In de niet-uitgetrokken suikerbieten bevindt zich plm. 15 pCt. suiker.

Hoofdredacteur: Prof. Dr. G. VAN RIJNBERK te Amsterdam

Verantwoordelijk voor de advertenties: Mej. Dr. E. SLUITER te Amsterdam

Uitgever: De Erven F. BOHN NV., Frankestraat 42 te Haarlem

Drukker: ELLERMAN, HARMS & Co. NV., Warmoesstraat 147—151 te Amsterdam